

TÜRK TANGO MÜZİKLERİNİN MAKAM ve USÛL YÖNÜNDEN İNCELENMESİ

Serhat YENER

Doç. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi Devlet Konservatuarı, ORCID: 0000-0001-9462-1841

Yener, Serhat. "Türk Tango Müziklerinin Makam ve Usul Yönünden İncelenmesi". idil, 65 (2020 Şubat): s. 365–375. doi: 10.7816 / idil-09-66-14

Tangonun ortaya çıkışı hakkında, kesin bir tarih olmamakla birlikte, Afrika tamtamlarında vuruşlarla birlikte ortaya çıkan "tan-go" seslerinden veya Latince kelime anlamı dokunmak olan "tangere" fiilinden geldiği düşünülmektedir. Afrika kökenli olduğu düşünülen tangonun, bu dilde "buluşma yeri" veya "özel yer" olarak adlandırılan kelimelerden ileri geldiği de söylenilmektedir. Tango, çıkış yıllarının ilk dönemlerinde genel olarak "basit tango" veya başka bir ifadeyle "tango criollo" olarak anılmaktaydı. Ancak zaman içerisinde gelişen müzik ve dans kültürü sayesinde, günümüzde çok daha farklı tango adlandırmaları ile karşılaşılmaktadır. Tangonun doğum yeri olarak düşünülen ve bilinen adıyla Arjantin Tangosu'nun yanı sıra, Amerikan Tangosu, Çin Tangosu, Fin Tangosu, Türk Tangosu uluslararası tango stilleri gibi dans çeşitleri gelişmiş ve bu yeni adlandırmalar günümüzde sıkça kullanılır hale gelmiştir. Türkiye'de sözlü Tango müzikleri ile ilgili oldukça az araştırma olduğu tespit edilmiş ve bu noktadan hareketle bu çalışmada araştırma dinamiğine yön verilmiştir. Türkiye'de de Cumhuriyet'in ilanı ile oluşan çok sesli müzik gelişimi ile Tango sevilmiş ve yayılmıştır. Necip Celal, Fehmi Ege ve Necdet Koyutürk pek çok tango besteleyerek Tango'nun Türkiyede sevilmesi ve yayılmasını sağlamışlardır. Arjantin'den Avrupa'ya, Avrupa'dan da ülkemize gelen tango müziğinin, Türkiye'deki ilklerinden biri Seyyan Hanım'dır. Betimsel tarama modeli kullanılarak Tango ile ilgili kaynaklar tarandığında, 75 adet sözlü Türk Tango bestesine ulaşılmış, analiz edilerek makamsal yapıları ve usul yapıları ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tango, Tango Müziği, makam, usul, dans

Makale Bilgisi

Geliş: 17 Kasım 2019

Düzeltilme: 6 Aralık 2019

Kabul: 5 Ocak 2020

GİRİŞ

Kültürler arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtan, kimi zaman sınırlı bir coğrafyaya ve kimi zaman da coğrafi sınırlardan bağımsız şekilde, tüm insanlığa ait olan somut ve somut olmayan varlıklar/değerler kültür ürününün temel bileşenlerini oluşturmaktadır (Kozak ve Günay, 2018: 245).

Ulusal bir kültürden çok uluslu bir kültüre dönüşerek dünya üzerinde yaygınlaşmış olan Tango, Arjantin ve Uruguay'da ortaya çıkmış eşli bir dans formudur (Anzaldi, 2012: 2). Kendini geliştirme arzularına hitap eden ve bireyin kişisel ilgi odaklarına seslenen bir yaratıcı kültürel etkinlik haline gelmiştir.

Dünya üzerinde eşli dans formlarından Küba'nın Salsa'sı, Angola'nın Kizomba'sı gibi Arjantin'in Tango'su da kendi coğrafi sınırlarını aşarak yaygınlaşmış ve turizm ürünü bağlamında ticarileşmiştir. Bu popüler dans örnekleri arasında bir kültürün ifadesi olarak Tango, Arjantin ve Uruguay tarafından "İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Tarih Mirası" olarak 2009 yılında UNESCO'ya tescil ettirilmiştir. Devletlerarası komite, tescil için yerine getirilen ölçütlere karar verirken, adaylık unsurları için aşağıdaki birtakım unsurları sıralamıştır (Luker, 2016: 246).

Tangonun kelime anlamının, ortaya çıkışı net olmamak ile birlikte, Afrika tamtamlarında vuruşlarla birlikte ortaya çıkan "tan-go" seslerinden ya da Latince kelime anlamı "dokunmak" olan "tangere" fiilinden geldiği düşünülmektedir. Afrika kökenli olduğu düşünülen tangonun, bu dilde "buluşma yeri" veya "özel yer" olarak adlandırılan kelimelerden ileri geldiği de söylenilmektedir. Ancak görüldüğü üzere, sadece Afrika özlü değil, tango aynı zamanda Latin etkilerinde de kalmış, Kızılderili ritimlerine sahip olmuş bir karışımdır.

Tango'nun kökeni, çıkış noktası olan Arjantin, Buenos Aires, Montevideo ve Uruguay'a dayanmaktadır. Tango müzikleri neredeyse dans ile bütünleşmiş olup, birlikte anıldığında daha büyük bir anlam taşır hale gelmiştir. Tangonun çıkış öyküsü de, şu an günümüzde daha çok belli kesimlerin tercihi ile ters düşecek şekilde sıradan, acılı, kötü hayat koşulları yaşayan insanlardan ve onların yaptıkları danslardan gelmektedir.

Tango, Avrupalı göçmenler ve bölgenin yerleşikleri ile Arjantin ve Uruguay'ın Afrika kültürü unsurlarının bileşiminin bir ifadesi olarak, her iki şehirdeki düşük kent sınıfları arasında doğmuştur. Melezleşme sürecinin sanatsal ve kültürel bir sonucu olarak Tango, Rio de la Plata kimliğinin temel izlerinden biri olarak görülür.

Tangonun tarihi, 1800'lerde Uruguay'ın Montevideo ve Arjantin'in Buenos Aires liman şehirlerinden gelen milyonlarca Avrupalı göçmenin, Güney Amerika'daki Rio de la Plata kıyılarına varmasıyla başlar. Büyük çoğunluğu İtalyan ve İspanyol bekâr ve genç delikanlılardan oluşan göçmenlerin en büyük hayali, yeni hayatlarında çok zengin olmaktır.

Arjantin'e geldiklerinde yanlarında sadece hayallerini değil, geleneklerini, müziklerini ve danslarını da getirmişlerdir. Kemanın o yumuşak tınısını, flamenko gitarının tutkusunu, Bandoneo'nun (Güney Amerika'da kullanılan tangoya özgü ufak akordeon) hüznü sesini beraberlerinde Rio de la Plata'ya taşırlar. Vals, mazurka, polka gibi dansları, Arjantin'in halk müziği ve danslarıyla; o karışımı da Küba'nın Habanero'su ve Milongası ile birleştirmişlerdir. Bu şekilde harmanlanan dans ve müziklerden tamamen yerel halk dansları entegrasyonundan oluşan bir ürün çıkar. Yeni bir dans, müzik ve edebiyattan oluşan popüler bir yaratımın ürünü olan tango da, bu karışımdan ortaya çıkmıştır (<https://www.academiadeltangoistanbul.com/tango-tarihi.html> www.wikipedia.com).

Tango dans, müzik, şiir ve şarkıyı içine alan bir tarzdır. Tango dünyayı ve yaşamı tasvir etmenin bir yolu olarak da ifade edilebilir. Tango, izlerken insanlarda aşk, tutku, biraz hüznü ve

yoğun bir hissiyat oluşturan, insanların duygularını harekete geçirerek romantizm duygusunu ortaya çıkarmak için önemli bir adım oluşturan dans ve müzik çeşididir.

Polonya'dan Almanya'dan, İtalya'dan birçok yerden gelen göçmenler yerli halkla kaynaşarak melez bir kültür oluşturmuştur. İspanyollar flamenko'yu, İtalyanlar opera geleneklerini getirmiş, Tango müziğinin vazgeçilmez enstrümanı bandoneon ise Almanya'dan gelmiştir. Müziğin ve dansın kaynaştığı bir ortam oluşturulmuştur (<https://haberler.boun.edu.tr/tr/haber/tango-hakkinda-bilmek-istediginiz-her-sey->).

Yüzyılı aşkın bir zaman önce, Buenos Aires ve Montevideo'nun kenar mahallelerinde doğan Tango, Amerika'da, İskandinavya'daki küçük kasabalarda, Saigon ve Durban'da, Buenos Aires ve Tokyo gibi şehirlerde gelişerek coğrafik uzanımın en edebi manasında küreselleşmiştir (Goertzen ve Azzi, 1999).

Güçlü ve kendine özgü müzikal görüntüsünden daha çok, anlamsal esnekliği ile böyle bir noktaya erişimi başarmış olan Tango, yer ve kültüre güçlü ancak kararsız bağlarla bağlıdır. O kendine has fakat canlı bir biçimde, Arjantin'in ulusal müziği, daha genelde latin müziği ya da hoş egzotik bir şekilde eski bir dans müziği olarak, Uruguay ve Arjantin başkentlerinin, Rio de la Plata kültürüne ait olarak kabul edilir. Buenos Aires'teki fanatikler ile pek çok başka yerlerdeki kendini adanmışlar tarafından gösterilen yoğun ilgi ve özenle, layık olduğu yere taşınmıştır. Farklı insanlar için tango, ya tarihe bir dipnot, ya yararlı bir hobi ya da çekici bir tutku ve duygusal yaşam için vazgeçilmez bir odak olarak görülmektedir (Goertzen ve Azzi, 1999).

Tango, çıkış yıllarının ilk dönemlerinde genel olarak "basit tango" veya başka bir deyişle "tango criollo" olarak anılmaktaydı. Ancak zaman içerisinde gelişen müzik ve dans kültürü sayesinde, günümüzde çok daha farklı tango adlandırmaları ile karşılaşılmaktadır. Örneğin, dansın doğduğu toprakların adıyla kendini bulan ve genel bilinen adıyla Arjantin Tangosu'nun yanı sıra, Amerikan Tangosu, Çin Tangosu, Fin Tangosu, Türk Tangosu uluslararası tango stilleri gibi dans çeşitleri gelişmiş ve bu yeni adlandırmalar günümüzde sıkça kullanılır hale gelmiştir.

Tango Terimleri

Tango üzerine yapılan duyurular, yazılar ve konuşmalarda, anlam olarak çok özel olan ve İspanyolca'da metin içinde genellikle kullanılmayan oldukça hoş sesli terimlerle karşılaşılmaktadır. Dansta kullanılan ve bu makalede de kullanılan terimlerden bazıları aşağıdaki gibidir:

Tango: Tango hem bütün dans tarzını ifade eden, aynı zamanda Tango müziğinin özel bir stili.

Milonga: Dans edilen yer ve ortam. Ayrıca Tangoda özel bir stil adı.

Tanda: Genellikle 3 veya 5 parçadan oluşan, üç dakikalık Vals, ya da Milonga veya Tango dans müziklerinin bir seti.

Cortina: Tango müzik setinin sonunu belirleyen Tango parçası olmayan müzik.

Cabeceo: Milonga da (dans/tango gecesinde) göz kontağı ve baş hareketleriyle dansa davet etmek.

Tanguero/a: Tango yapan erkek ya da kadın.

Milonguero/a: Milongalara katılmaktan hoşlanan erkek/kadın (Kozak ve Günay, 2018).

Tango Stilleri

Tango Salon

Salon tarzı tangoda genellikle vücut dik bir pozisyon alır ve dans tutuşu açık ya da kapalı

olabilir. Salon tarzı, kendi eksenlerinde kalan her iki partner tarafından karakterize edilir ve partnerin kalça dönüşlerine izin veren esnek bir kantağı korur. Dansçılar her zaman dans çizgisinin farkında olmalıdır. Salon tarzı tango genellikle 4/ 4'lük tango müziğinin güçlü vuruşlarına dans edilir.

Tango Milonguero

Milonguero tarzı tango genellikle hafifçe yaslanmış bir duruş ile kapalı tutuşta dans edilir. Eşler, dönüşler dahil tüm dans boyunca sürekli üst vücut temasını korumalıdır. Eşlerin kalça pozisyonları dans boyunca paralelliklerini korur.

Club Tango

Kulüp tarzı tango, salon ve milonguero tango stillerinin bir karışımıdır. Kulüp tarzı Tango' da, kapalı tutuşta dans edilir, eşler dönüşler sırasında açık tutuşa geçerler. Kulüp tarzı tango da ise dik duruşla dans edilir.

Tango Canyengue

Tango canyengue 1920'lerde ve 1930'larda ortaya çıkan dansın tarihsel bir formudur. Küçük adımları vurgulamak için vücut hareketleri abartılır.

Tango Nuevo

Tango Nuevo (yeni tango) tango dansının temel yapısal hareketlerinin dikkatli bir analizi ve yeni adım kombinasyonlarının keşfi üzerine bir stil olarak gelişti. Tango Nuevo, dik duruşta açık ve gevşek bir tutuş içinde dans edilir ve her dansçı kendi eksenlerini korumalıdır. Bu tarz geleneksel tango müziği veya daha çağdaş, tango olmayan müzik ile yapılabilir.

Fantasia

Fantasia (show tango) tango sahne şovlarında dans edilmektedir. Birkaç farklı tango stilini birleştiren Fantasia, açık tutuş ile yapılır. Bu tango tarzı, abartılı hareketler ve genellikle temel sosyal tango ile ilişkili olmayan "ekstra" dans elemanları ile karakterizedir. Ek hareketler genellikle bale dans tarzından alınır (<https://www.istanbultango.com/tango-hakkında>).

Tango, duygu yüklü ve duygulara doğrudan hitap eden, dans edenlere oldukça farklı figür uygulamaları ve doğaçlama dans yeteneği kazandıran, izleyenler için aşkı ve tutkuyu ruhen hissettiren özel bir danstır. Bu nedendir ki, tango zarafet taşıyan ve diğer dans çeşitleri arasında çok özel bir yer edinmiş müzik ve dans türü olarak öne çıkmaktadır.

Tango müziklerinin yaratılmasında öne çıkan "Bandoneon", aslında üretimi bir Alman icadı olsa da, Arjantin Tangosu ile öne çıkarak daha çok tanınmıştır. Dünya Kültür Mirası olarak belirlenen tango dansı, UNESCO'nun listesinde yer almaktadır.

Tango, Buenos Aires'te, o dönem alt sınıf olarak adlandırılan fakir ve en temel sosyal haklardan bile yararlanamayan insanlar tarafından yaratılmıştır. Böylece 1865 ile 1880 arası ortaya çıkan Tango müziği, içerisinde hırçınlık, asilik, küstahlık gibi bazı duygular ile kalp kırıklıkları ve paramparça olan hayaller nedeniyle oldukça melankoliktir. Bu hayal kırıklıkları, geleceğe dair büyük umutlar ve geçmişten gelen kültürle harmanlanarak öncelikle Tango müziğini oluşturmaya başlamıştır.

Tangonun müzikal kökeninde; İspanyol dans figürleriyle şekillenmiş ve Küba müziği ile harmanlanmış "Habanera", dönemin Arjantinli siyahilere ait "Milonga" ve yine İspanyol asıllı "Tango Andaluz" vardır.

Tango, alt kesime ait olması sebebiyle uzun süre aykırı bulunmuştur. Bu dönemde kadınlar için dövüşen ve yine onlarla iyi dans edebilmek için birbirleriyle dans pratiği yapan erkekler vardır. "Compadre" veya "Compadrito" adı verilen bu kabadayı tiplerinin eğlence anlayışı "şarap" ile "cana" (bir tür şeker kamışı rakısı) içip, şarkı söylemek ve dans etmektir.

Arjantin Tango'sunun müziği 2/4'lük, 3/4'lük veya 4/4'lük ölçülerde olup, sert hatlıdır ve ritmleri belirgindir. Arjantin Tango, Avrupa'ya 20. yüzyılın başlarında, gemilerle Fransa'ya gelen Arjantinli tangocular tarafından taşınmıştır. Öncelikle yine alt sınıflarda sevilip yayılan Tango, zamanla üst sınıflarda da beğenilmeye başlar. Ancak Arjantin'deki stil Avrupa'da yapılması hoş karşılanmamış ve modernleştirme adı altında sadeleştirilmiştir. Böylelikle "Avrupa Tango'su" ortaya çıkmış, kısa sürede diğer Avrupa ülkelerine de yayılmıştır.

Bu dönemden sonra, özellikle Parislilerin bu dansa olan ilgisi sayesinde Tango, Arjantin sosyetesinde de değer kazanmıştır. İlk kez 1917 yılında Carlos Gardel'in smokin giyerek, her türlü argo ve erotizmden uzak sözlerle tango söylemesi, müziğin üst kesimlerce değer kazanmasını hızlandırmıştır. Tango, Avrupa'da ilk olarak Paris'ten başlamış daha sonar tarihsel süreç içerisinde Londra, Berlin ve diğer başkentlere sıçramış, 1913'lerin sonlarına doğru New York'u ve Finlandiya'yı da etkisi altına almıştır.

Buenos Aires'te Tango'nun üst kesimlerce de benimsenmesi ve dünyayı etkileyecek bir akım halini alması 1920 ile 1940 yılları arasındadır. Bu dönem Arjantin'de Tango'nun "Altın Çağ"ı olarak nitelendirilir. Artık Tango dansı kendi içinde biraz daha yumuşayarak, salon Tangosu halini almıştır. Pek çok Tango orkestrası kurulur, şehirde ve etrafında çok sayıda tango kulübü ve salonu açılmaya başlar, pek çok insan bu mekânlara giderek canlı çalan orkestralar eşliğinde dans eder. İkinci Dünya Savaşı'na kadar zirvede olan tango, bu dönemden sonra politik nedenlerle gerilemeye başlar. Özellikle de 1955 yılında Juan Domingo Peron'un askeri darbeyle devrilmesi ve ardından birbirini izleyen askeri darbeler neticesinde dans salonları kapatılmış, dans etmek yasaklanmıştır.

1983'te, Arjantin'de askeri cunta ortadan kalkmış ve böylece tango, Buenos Aires'e eski görkemiyle geri dönmüştür. Astor Piazzolla'nın müzikte başlattığı ve kısa sürede dansa da yansıyan, "Tango Nuevo" olarak bilinen, bu yenilikçi akım Tango'ya büyük bir zenginlik kazandırmıştır (Sariboğa, 2019: 265).

Türkiye'de de Cumhuriyet'in ilanı ile oluşan çok sesli müzik gelişimi ile Tango sevilmiş ve yayılmıştır. Necip Celal, Fehmi Ege ve Necdet Koyutürk pek çok tango besteleyerek Tango'nun Türkiye'de sevilmesi ve yayılmasını sağlamışlardır. Tango dansının ülkemizdeki versiyonları daha az vücut teması esasına dayalı (*Ballroom Tango*) ama bununla beraber pek çokları için yine de şok edici olmuştur. Profesyonel dansçılardan oluşan Tango dans grupları da çeşitli ülkelerde yaptıkları koreografik şovlarla Tango müziğini ve dansını daha fazla tanıtmış ve dünyaya yeniden sevdirmişlerdir. Bir zamanların ayıplanan ve hor görülen dansı, artık günümüzde ışıltılı dans salonlarında uygulanan, nezih bir eğlence halini almıştır.

Türkiye'de Sözlü Tango Müziği

Türkiye'ye tango 1900'lü yılların başında öncelikle yabancı melodilere Türkçe sözler

yazılarak aranjman çalışmalarıyla gelmiş, daha sonra Fehmi Ege, Necip Celal Anel ve Necdet Koyutürk gibi bestecilerin yazmış oldukları eserler ile Türk Tango müziği geleneği oluşmuştur (Sarıboğa, 2019: 263).

Tango Türkiye'ye ilk defa Atatürk'ün desteğiyle gelmiştir. Sözlerini Necdet Rüştü Efe Tara'nın yazdığı, Necip Celal Anel tarafından bestelenen ilk Türk tangosu "Mazi" 1928'de yazılmıştır. 1928 yılında bestelendikten sonra, ilk yorumu 1932'de dönemin ünlü seslerinden Seyyan Hanım tarafından plağa okunmuştur.

Arjantin'den Avrupa'ya, Avrupa'dan da ülkemize gelen tango müziğinin, Türkiye'deki ilk temsilcilerinden biri Seyyan Hanım'dır (<https://kulturveyasam.com/8-ilk-turkce-tango-solisti-seyyan-hanim/>).

Türkiye'de 1997'de tangoların dinlenmeye başladığı görülmektedir. İlk dans dersini, babasının işi dolayısıyla Buenos Aires'te yaşayan ve tangoyla tanışan Metin Yazır, İstanbul'a bir gösteri ile gelmiş ve burada bir okul açarak, Tangonun Türkiyede tanınmasına ön ayak olmuştur.

Türkiyenin ilk sözlü tango şarkısı olan "Mazi Kalbimde Bir Yaradır", 1932 yılında Seyyan Hanım tarafından İstanbul'da, Kırmızı Değirmen Gazinosu'nda seslendirilir. Şarkının güftesi ise ünlü şair Necdet Rüştü Efe Tara'ya aittir. "Mazi Kalbimde Bir Yaradır"ın sözleri de Necip Celal'in besteyi yaparken yaşadığı duygularla büyük bir uyum içindedir.

Yöntem

Türk Tango müziği ile ilgili literatür taranmış ve elde edilen verilerden hareketle, Türk Tango müziklerinin isimleri, makamları, usûlleri ve bestecileri betimsel istatistik yöntemiyle incelenmiştir.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde araştırmanın örneklemini oluşturan 75 adet Türk Tango müziği bestesinden elde edilen veriler ışığında makam ve usûl yapıları tespit edilip yorumlanmıştır.

Türk Tango Müziklerinin Makamsal Yapısı

Türk Tango müziği ile ilgili literatür taranmış ve elde edilen verilerden hareketle, aşağıda konu ile ilgili literatür taramasından elde edilen Türk Tango müziklerinin isimleri, makamları, usûlleri ve bestecilerini gösteren çizelge verilmiştir.

Tablo 1

Türk Tango Müziklerinin Makam Dağılım Tablosu

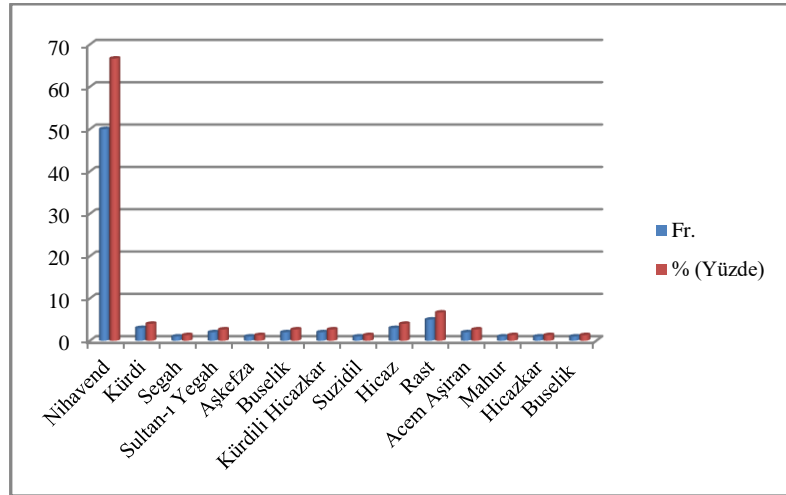
Makam	Frekans	% (Yüzde)
Nihavend	50	66,67
Kürdi	3	4,00
Segâh	1	1,33
Sultan-ı Yegâh	2	2,67
Aşkefza	1	1,33
Buselik	2	2,67

Kürdili Hicazkâr	2	2,67
Suzidil	1	1,33
Hicaz	3	4,00
Rast	5	6,67
Acem Aşiran	2	2,67
Mahur	1	1,33
Hicazkâr	1	1,33
Buselik	1	1,33
Toplam	75	100,00

Buna göre 75 Tango müziği içerisinde 50 tanesinin "Nihavent" makamında % 66,67 gibi oldukça büyük bir yüzdeyle en fazla tango bestelenen makam olduğu tespit edilmiştir.

Nihavent makamında en fazla tango müziği beste yapılmasında, duyguların ve beden dilinin yumuşak hareketine daha uygun olduğu için tercih edildiği düşünülmektedir.

Hemen ardından % 6,67 oranında "Rast" makamında sözlü Türk tango müziği bestelendiği görülmektedir. Bu makamda beste yapılması Batı müziğindeki Do majör gama karşılık gelmesinden kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Tablodan elde edilen veriler ışığında en fazla kullanılan makamı daha belirgin görebilmek için aşağıdaki gibi bir dağılım grafiği oluşturulmuştur.

Tablodan elde edilen veriler ışığında oluşturulan grafikte de görüldüğü gibi Nihavent makamının en fazla kullanılan makam olduğu daha net görülmektedir.

Türk Tango Müziklerinin Usûl Yapısı

Araştırmanın bu bölümünde 75 adet tango müziğinde kullanılan usûller ve kullanım

sıklıkları tespit edilmiştir.

Tablodan elde edilen veriler ışığında araştırmanın evrenini oluşturan 75 adet tango müziği içerisinde en fazla % 62,67 oranında 4/4'lük usûl kalıbının kullanıldığı hemen ardından % 29,33 oranında ikinci sırada 2/4' lük usûl kalıbının kullanıldığı tespit edilmiştir.

4/4' lük ve 2/4' lük usûlün marş ve halk oyunlarında adım yürüyüşü olarak kullanıldığı ilgili literatür tarandığında görülmektedir. Buna göre tangonun ilk olarak bir dans formu olduğu göz önünde bulundurulduğunda müziklerinin de yukarıda bahsedilen usûllerde olması da doğal bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunların dışında aksak usûllerle ve 3/4' lük waltz ya da Türk müziğindeki ifadesiyle Semaî usûllerinde tango besteye rastlanılmamıştır.

Tablodan elde edilen veriler ışığında en fazla kullanılan usûlü daha belirgin görebilmek için aşağıdaki gibi bir dağılım grafiği oluşturulmuştur. Tablodan elde edilen veriler ışığında oluşturulan grafikte de görüldüğü gibi 4/4' lük usûlün en fazla kullanılan usûl olduğu daha net görülmektedir.

Tablo 2
Türk Tango Müziklerinin Usûl Yapısının Dağılım Tablosu

Usûl	Frekans	%
2/4	22	29,33
3/4	0	0,00
4/4	47	62,67
5/8	0	0,00
6/8	0	0,00
7/8	0	0,00
8/8	6	8,00
Toplam	75	100,00

Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonucunda 75 adet Türk Tango müziği incelendiğinde en fazla % 62,90 oranında nihavent makamında beste yapıldığı tespit edilmiştir. Elde edilen veriler ışığında araştırmanın evrenini oluşturan 75 adet tango müziği içerisinde en fazla % 58,06 oranında 4/4'lük usûl kalıbının kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Tango, Avrupalı göçmenler ve bölgenin yerleşikleri, Arjantin ve Uruguay'ın Afrika kültürü unsurlarının bileşiminin bir ifadesi olarak, her iki şehirdeki düşük kent sınıfları arasında doğmuştur. Melezleşme sürecinin sanatsal ve kültürel bir sonucu olarak Tango, Rio de la Plata kimliğinin temel izlerinden biri olarak görülür. Her ülkede olduğu gibi Türkçe tangolarda da kendi kültürünün etkilerini ve makam yapılarını görmek mümkündür. Tango, dans, müzik ve edebiyatın bir araya gelmesinden oluşan bir ifade biçimidir. Her ülke barındırdığı kültürel, toplumsal ve sosyal öğeleri tangoya yansıtarak bu ifade biçimini oluşturmuştur. Tango birçok toplumun etkisiyle gelişmiş ve değişmiştir. Buna göre; Türk tangosu, Fransız tangosu, Arjantin tangosu gibi stiller ortaya çıkmıştır. Tangonun dans, müzik, şiir ve şarkıyı içine alan disiplinlerarası bir yapısı olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda

ülkemizde daha fazla araştırma ve inceleme yapılmasına gereksinim duyulmaktadır.

Türkiye’de tango müziği ile ilgili yeni besteler yapılması ve yaygınlaşması özellikle sanat turizmi açısından ülke ekonomisine katkı sağlayabilir. Benzer şekilde, kültürlerarası etkileşim ve işbirliği açısından Tango festivallerinin daha fazla düzenlenmesi, medyada tango etkinliklerine daha fazla yer verilmesi ile tanınırlığı da arttırılabilir. Diğer taraftan, farklı dans türleri ve müzikleri hakkında yapılan akademik çalışmaların artması, mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin diğer kültürlerin müzik türlerini de tanınması ve bilimsel çalışmalara ilgi duyması açısından yarar sağlayabilir.

KAYNAKÇA

Anzaldi, F. B. (2012). The New Tango Era in Buenos Aires: The Transformation of a Popular Culture into a Touristic “Experience Economy”. Distributed Paper Presented At The Second Isa Forum Of Sociology, Social Justice And Democratization, Buenos Aires, Argentina.

Goertzen C. ve Azzi, M. S. (1999). Globalization and the Tango, International Council for Traditional Music. *Yearbook for Traditional Music*, 31, 67-76.

Karasar, N. (2000). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (10. Basım). Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Kozak, R. ve Günay, C. (2018). Tango Etkinliklerinin Başarısında Tüketici Değeri. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(2), 244-261.

Luker, M. J. (2016). *The Tango Machine: Musical Culture in the Age of Expediency*. The University Of Chicago Press.

Sarıboğa, B. (2019). Tango Müziğinin Tarihsel Süreci ve Türkiye’de Tango Müziğine Genel Bir Bakış. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 263-273.

İnternet Kaynakları

<https://kulturveyasam.com/8-ilk-turkce-tango-solisti-seyyan-hanim/> Erş. Tarihi: 15 Ocak 2020

<https://www.ntv.com.tr/galeri/sanat/tango-hakkinda-bilinmesi-gerekenler-11-aralik-dunya-tango-gunu>, Erş. Tarihi: 15 Ocak 2020

<https://www.istanbultango.com/tango-hakkinda> Erş. Tarihi: 17 Ocak 2020

<https://haberler.boun.edu.tr/tr/haber/tango-hakkinda-bilmek-istediginiz-her-sey> Erş. Tarihi: 16 Ocak 2020

<https://www.academiadeltangoistanbul.com/tango-tarihi.html> www.wikipedia.com Erş. Tarihi: 17 Ocak 2020

RESEARCH OF TURKISH TANGO MUSIC IN TERMS OF MUSICAL POSITION AND MODE

Serhat YENER

Abstract

The rising of Tango, although not yet certain, is thought to come from the "tan-go" sounds which occur with the tappings in African tamtam or from the "tangere" verb in Latin which means "to touch" Tango, whose origin is thought to be Africa, is also said to be born from the words "meeting point" or "special place" in that language. Tango was generally called as "simple Tango" or in other words "tango criollo" in the early years of its appearance. However, by virtue of progressed music and dance culture, one can encounter a lot more different denominations of tango. Besides the Argentinian Tango which is thought to be the birthplace of Tango, Chinese Tango, Finn Tango, Turkish Tango were developed and these denominations are used frequently today. In this study, it is determined that there are quite few researches in oral tango music in Turkey and the research of the study is directed from this point of view. In Turkey, with the announcement of Republic, polphonic music improved and Tango became popular and spread. Necip Celal, Fehmi Ege, and Necdet Koyutürk composed several Tango pieces and provided Tango to become popular and spread in Turkey. When the sources about Tango were examined, with the descriptive analysis model, 75 Turkish Tango compositions were obtained, analysing them their positional and structures are tried to be revealed.

Keywords: Tango, Music of Tango, Maqam, Usûl, Dance